

AL PLE DE L'AJUNTAMENT D'ALCOI

Les associacions que tot seguit es relacionen per ordre alfabètic, **unides pel nostre treball en defensa de la igualtat i/o del patrimoni cultural:**

- **ACOVIFA.** Associació Contra la Violència de Gènere i Familiar Alcoi i Comarques.
- **Ateneu Cultural EL PANICAL.**
- **AVANZAR.** Persones amb Diversitat Funcional d'Alcoi.
- **Centre Alcoià d'Estudis Històrics i Arqueològics (CAEHA).**
- **Club d'amigues i amics de la UNESCO d'Alcoi.**
- **Col·lectiu 8 de MARÇ.**
- **Col·lectiu MARIola LGTBI.**
- **FONÈVOL.** Amigues i amics de les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi.
- **PONTS D'IGUALTAT, Col·lectiu LGTBI.**

EXPOSEM:

1r.- Com que l'Ajuntament d'Alcoi té en propietat una pancarta commemorativa del Dia Internacional de les Dones, confeccionada expressament per a ser penjada al balcó de la seua seu, enguany, igual que en anys anteriors, el Col·lectiu 8 de Març va demanar que la col·locaren en el lloc habitual.

En contestació a aquest recordatori, la vespra del Dia Internacional, la Regidoria de Polítiques Inclusives i d'Igualtat va comunicar:

«Respecte a l'ús i conservació la llei [4/1998, d'11 de juny, del Patrimoni Cultural Valencià] (article 41) contempla el següent:

1. "Els béns mobles declarats d'interés cultural no podran ser sotmesos a cap tractament, ni a canvi en l'ús que d'ells es fera, sense autorització de la Conselleria competent en matèria de cultura.

S'entendrà aquella concedida pel transcurs de tres mesos des que es va sol·licitar sense haver-se dictat resolució”.

2. "La sol·licitud d'autorització haurà d'anar acompanyada, almenys, de la següent documentació:

a) Memòria de l'estat de conservació del bé i estudi relatiu dels valors històrics i culturals redactats per tècnic competent.

b) Projecte d'intervenció en el qual s'indiquen les tècniques, materials i processos a utilitzar i el lloc on s'efectuarà aquella.

c) Acreditació de la capacitat tècnica i professional de les persones que hagen de dirigir i dur a terme la intervenció”.

3. "La Conselleria competent en matèria de cultura podrà inspeccionar en tot moment les intervencions que es realitzen sobre els béns mobles d'interés cultural i ordenarà la suspensió immediata d'aquestes quan no s'ajusten a l'autorització concedida o s'estime que les actuacions professionals no aconseguixen el nivell adequat”.

Atés que no es disposa informe favorable de Conselleria de Cultura autoritzant la col·locació de la pancarta commemorativa del 8M en la balconada de l'ajuntament. Atés que la casa consistorial està inclosa en el catàleg d'edificis d'interés del Pla General, està declarada com BIC i la col·locació d'elements externs en ells requereixen d'aqueixa autorització formal, es procedeix a desestimar la petició feta pel Col·lectiu 8 M d'aquesta entitat local.»

2n.- Posteriorment, arran de la polèmica suscitada, la Regidoria de Cultura ha anat més enllà i ha anunciat¹ que, d'ara en avant:

«[...] si alguna associació vol col·locar algun tipus de pancarta o banderola en un edifici municipal, haurà de sol·licitar-lo per escrit, però haurà de tenir en compte que no es podrà col·locar ni en el centre històric que compta amb el pla de protecció ni en cap edifici municipal que estiga en el catàleg d'edificis protegits. [...]”.»

Per a justificar aquest canvi de criteri, la Regidoria de Cultura es remet al Pla de protecció del nucli històric i a l'Ordenança de publicitat.

3r.- En primer lloc volem destacar que **les pancartes que s'han col·locat fins ara al balcó de l'Ajuntament són elements removibles i temporals, totalment innocus, que no han afectat**

¹ https://alcoi.org/ca/portada/noticias2/noticia_2276.html

en res a la conservació i protecció de l'edifici i que, per això mateix, no poden considerar-se intervencions amb transcendència patrimonial.

De fet, **l'article 35 de la Llei valenciana de patrimoni cultural** (que és el que s'aplica als béns immobles, com és el cas de l'edifici de l'Ajuntament, i no l'article 41, que es refereix exclusivament als béns mobles declarats d'interés cultural), **aclareix que no tenen transcendència patrimonial les intervencions reversibles:**

«1. [...]

b) Fins a l'aprovació o convalidació definitiva del corresponent pla especial de protecció o document assimilable, en els conjunts històrics i en els entorns de protecció dels béns d'interés cultural es requerirà autorització per part de la conselleria competent en matèria de cultura per a les actuacions de transcendència patrimonial que així es determinen en la normativa provisional de protecció continguda en la declaració, quan hi haja, i que en tot cas inclouen les relatives a obres de nova planta, de demolició i d'ampliació d'edificis existents, i les que comporten l'alteració, canvi o substitució de l'estructura portant i/o arquitectònica i del disseny exterior de l'immoble, incloses les cobertes, les façanes i els elements artístics i acabaments ornamentals. També requeriran autorització les actuacions d'urbanització dels espais públics que sobrepassen la seua mera conservació i/o reposició, i la instal·lació d'antenes i dispositius de comunicació.

S'entén per intervencions sense transcendència patrimonial, i, per tant, no requereixen l'autorització prèvia de la conselleria competent en matèria de cultura, les habilitacions interiors dels immobles que no afecten la seua percepció exterior i aquelles que es limiten a la conservació, reposició i manteniment d'elements preexistents, que siguen reversibles i que no comporten alteració de la situació anterior.»

4t.- Si vestir un balcó, amb una pancarta o amb un cobertor, no és una intervenció amb transcendència patrimonial, menys encara pot considerar-se que és una actuació que tinga tanta rellevància com per a requerir un informe de la conselleria competent en matèria de cultura.

Per al casos com el del nucli antic d'Alcoi, que compta amb un Pla especial de protecció aprovat definitivament des del 26 de febrer de 2003, **l'apartat 3 de l'esmentat article 35 de la Llei valenciana de patrimoni cultural únicament exigeix informe en casos excepcionals i de transcendència especial:**

«Una vegada aprovat definitivament el pla especial de protecció o instrument anàleg, no serà necessària l'esmentada autorització prevista en l'apartat 1.b excepte per a aquelles intervencions i per a aquells àmbits que l'informe esmentat en l'apartat 2 de l'article anterior així ho considere expressament per la seua especial transcendència. En el cas de les zones arqueològiques o paleontològiques, caldrà ajustar-se al que disposa l'article 62 en relació amb la necessitat d'actuacions arqueològiques o paleontològiques prèvies a l'execució de les obres. Les llicències i aprovacions municipals hauran d'ajustar-se estrictament a les determinacions del pla.»

5é.- El Pla especial de protecció del nucli antic d'Alcoi prohibeix fixar cartells a les parets, una activitat amb un impacte que res té a veure amb vestir els balcons amb pancartes o cobertors.

Concretament, el Pla diu:

«No se permitirá pintar ni fijar carteles o anuncios, de cualquier clase que sean, en las fachadas de los edificios, en los muros de contención o de cualquier otro tipo, ni en los cerramientos de las parcelas, sino en las carteleras y sitios expresamente destinados para ello por el Ayuntamiento. Tampoco se permitirán los anuncios colgantes atravesando la vía pública.»

Segons la Reial Acadèmia Espanyola, l'expressió "fijar carteles" significa apegar cartells:

«fijar

[...]

2. tr. **Pegar con engrudo o producto similar.** *Fijar en la pared anuncios y carteles.*

[...]»

De tota manera, i encara que es volguera equipar un cartell apegat en una façana o en una tàpia a una pancarta en un balcó, cal subratllar que **la prohibició del Pla especial no és absoluta, sinó que permet cartells o anuncis a les cartelleres i als llocs que l'Ajuntament acorde** (i, fins ara, un dels llocs destinats pel consistori per a col·locar pancartes de caràcter cívic o festiu ha sigut, sense cap mena de problema, el balcó de l'Ajuntament).

6é.- Però és que, a més a més, l'article 39.2.I) de la Llei valenciana de patrimoni cultural permet la publicitat exterior d'activitats cíviques, culturals o d'esdeveniments festius si

aquesta té un caràcter reversible i temporal (les negretes són nostres):

*«2. Els plans especials de protecció dels conjunts històrics i les seues modificacions tindran en compte els criteris següents:
[...]*

*l) **El pla prohibirà la publicitat exterior** en qualsevol dels seus formats i suports de fixació (pals, tanques, panells, cartells, lones, tendals, etc.), així com aquella que utilitze mitjans acústics, de projecció o de generació d'imatges, **excepte la d'activitats cíviques, culturals o esdeveniments festius que, de manera ocasional, reversible i per temps limitat puguin ser autoritzables** a través del procediment que s'hi determine. Per mitjà d'una regulació estricta sobre presentació, grandària i ubicació, podrà exceptuar-se d'esta prohibició la publicitat que s'inserisca en mobiliari urbà de titularitat o concessió pública. Les lones o teixits protectors de les obres de rehabilitació, reforma o nova construcció de fatxades seran d'aspecte neutre i uniforme, de gramatge que permeta la major transparència possible, sense que siguen acceptables altres grafies o retolacions que les determinades per les ordenances municipals per a la identificació legal de les actuacions, llevat que reproduïsquen impreses en esta i a escala real, les fatxades que cobreixen, i en este cas la normativa del pla podrà permetre la incorporació, de manera discreta i en extensió inferior al 15 per cent de la superfície, d'identificacions o missatges publicitaris.*

No es consideren publicitat, a l'efecte del present apartat, els indicadors i la retolació d'establiments que siguen identificatius de les marques corporatives i de l'activitat que s'hi desenrotlle. El pla establirà la normativa reguladora que garantisca la seua integració harmònica en els edificis i en el paisatge del conjunt.»

7é.-. L'Homologació i el Pla especial de protecció del nucli antic d'Alcoi tenen, com a directrius principals, impulsar la revitalització, afavorir la integració del conjunt històric en el funcionament real de la ciutat i recuperar les condicions d'ús.

Difícilment es revitalitzarà el nucli antic si ni tan sols és possible fer una cosa tan simple i tan innòcua com penjar una pancarta de caràcter cívic del balcó de l'Ajuntament. Difícilment es donarà vida al centre si, d'ara en avant, el Centre Cultural Mario Silvestre ni tan sols pot penjar una pancarta per a anunciar la Mostra de Teatre o qualsevol altra activitat cultural.

Si realment volem un nucli antic viu i dinàmic, caldrà que afavorim tots els usos que no perjudiquen la conservació del

patrimoni i que, a més a més, són essencials des del punt de vista democràtic i participatiu.

Perquè no s'ha d'oblidar tampoc que les pancartes cíviques que fins ara s'han col·locat al balcó de l'Ajuntament no tenien cap mena de finalitat comercial. Per exemple, les pancartes del Dia Internacional de les Dones, del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones o del Dia de l'Orgull LGTBIQ+ són una crida a la igualtat, valor superior i dret fonamental del nostre ordenament jurídic (article 1 i 14 de la Constitució), igualtat que l'Ajuntament d'Alcoi, com a poder públic, té l'obligació de promoure pe tal que siga real i efectiva (article 9.2 de la Constitució).

8é.- L'Ordenança municipal de publicitat, de 2018, d'acord amb la definició que conté el seu article 2, **regula la publicitat comercial** i, per consegüent, no és d'aplicació al cas que ens ocupa (les negretes són nostres):

«ARTÍCULO 2.- Definiciones

*a. Publicidad: de conformidad con el artículo 2.1 de la ley General de Publicidad, es **toda forma de comunicación realizada** por una persona física o jurídica, pública o privada, **en el ejercicio de una actividad comercial, industrial, artesanal o profesional, con el fin de promover** de forma directa o indirecta **la contratación** de bienes muebles o inmuebles, servicios, derechos y obligaciones.»*

L'Ordenança de publicitat, de la mateixa manera que el Pla especial de protecció del centre, no parla en cap lloc de les pancartes o cobertors als balcons, sinó de cartells a les parets (article 9.2):

«No se permitirá pintar ni fijar carteles publicitarios, en cualquier zona, en los muros de contención, ni en los cerramientos de las parcelas, o de los solares, salvo en las carteleras y sitios expresamente destinados para ello por el ayuntamiento de acuerdo con lo dispuesto en el artículo 8.1.5. de la presente ordenanza.»

Per tot el que hem exposat,

DEMANEM:

Que el Ple de l'Ajuntament d'Alcoi acorde mantenir el seu balcó principal com a lloc destinat a la col·locació reversible, ocasional i per temps limitat de pancartes cíviques, culturals o d'esdeveniments festius, per tal com no suposen cap agressió al patrimoni cultural i, a més, afavoreixen la participació ciutadana i democràtica i contribueixen a la revitalització del nucli antic.